

ชื่อหนังสือ ผลิตภัณฑ์แต่งผมดำ
รหัส DMScBCHS-201507-C
ที่ปรึกษา นพ.อภิชัย มงคล
นายบำรุง คงดี
คณะผู้จัดทำ นางนวพร อนันตสินกุล
นายอวิรุทธิ์ เขจรนิตย
นางสาวชมพุกานต์ เขียรชวานนท์
จัดพิมพ์โดย สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
โทรศัพท์ 0 2951 0000 หรือ 0 2589 9850-8 ต่อ 99495
โทรสาร 0 2591 5436
E-Mail : coshaz@dmsc.mail.go.th
www.dmsc.moph.go.th
พิมพ์ครั้งที่ 1 กรกฎาคม 2558
จำนวน 50,000 เล่ม
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

คำนำ

สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จัดทำเอกสารเล่มนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ความรู้เกี่ยวกับ ชนิดของผลิตภัณฑ์เปลี่ยนสีผม สารสำคัญในผลิตภัณฑ์เปลี่ยนสีผม การควบคุม กฎหมาย และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์แต่งผมดำ เพื่อให้ผู้บริโภคได้ใช้ผลิตภัณฑ์อย่างปลอดภัย

สารบัญ

ข้อมูลทั่วไป	3
การควบคุมตามกฎหมาย	6
การพิจารณาเลือกใช้ผลิตภัณฑ์	7
เอกสารอ้างอิง	8

ข้อมูลทั่วไป

ปัจจุบันการเปลี่ยนสีผมได้แพร่หลายเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ กลายเป็นแฟชั่นที่ได้รับความนิยมทุกเพศทุกวัย นอกจากนี้การเปลี่ยนสีผมยังช่วยแก้ไขปัญหาลอกและปกปิดผมขาว ผลิตภัณฑ์เปลี่ยนสีผมที่ขายในท้องตลาดมีหลายรูปแบบ เช่น ครีม ของเหลว โลชั่น และเจล เป็นต้น ผลิตภัณฑ์เปลี่ยนสีผมแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ การเปลี่ยนสีผมแบบชั่วคราว แบบกึ่งถาวร และแบบถาวร

ผลิตภัณฑ์เปลี่ยนสีผมกึ่งถาวรมักนิยมใช้เพื่อแก้ไขปัญหาลอกปกปิดผมขาวเฉพาะจุด โดยมีสารซิลเวอร์ไนเตรทเป็นสารสำคัญ การทาผมเป็นประจำทุกวัน แบบไม่ต้องล้างออกจะทำให้ผมที่ขาวค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีดำ แต่เนื่องจากไม่มีส่วนประกอบของไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ จึงไม่ติดทนนานเท่ากับผลิตภัณฑ์เปลี่ยนสีผมแบบถาวร

ซิลเวอร์ไนเตรท (Silver nitrate) เป็นผลึก ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ใช้เป็นสารตัวกลางในปฏิกิริยาเคมี สารเร่งปฏิกิริยาน้ำยาล้างเนื้อ ใช้ในกระบวนการผลิตภาพจากฟิล์มถ่ายรูป ใช้ในอุตสาหกรรมการชุบโลหะ ผลิตกระจก หมึกพิมพ์ และเภสัชภัณฑ์ที่ใช้กับบาดแผลที่เกิดจากความร้อนหรือสารเคมี เพื่อช่วยให้เลือดหยุดไหลหรือป้องกันการติดเชื้อ ใช้ย้อมสีผม และลงสีเครื่องเคลือบ

ซิลเวอร์ไนเตรท มีค่า LD50 โดยการกินเท่ากับ 50 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักหนู 1 กิโลกรัม การหายใจ ซิลเวอร์ไนเตรท เข้าไปจะทำให้เกิดอาการระคายเคืองต่อเยื่อเมือกและทางเดินหายใจอาจทำให้ปอดถูกทำลายได้ การสัมผัส สุกผิวหนังจะทำให้เกิดการระคายเคืองและแผลไหม้ต่อ ผิวหนัง การกลืนหรือกินเข้าไปจะทำให้เกิดการระคายเคือง ต่อระบบทางเดินอาหาร การสัมผัสสุกตาจะทำให้เกิด การระคายเคืองและแผลไหม้ต่อตา สารนี้จะทำลาย ดวงตา ระบบประสาท เลือด และปอด

ซิลเวอร์ไนเตรท ที่ใช้ในผลิตภัณฑ์เปลี่ยนสีผม จะทำปฏิกิริยากับอากาศแล้วเปลี่ยนเป็นสีดำ เมื่อทาเคลือบอยู่บนชั้นนอกของเส้นผม เมื่อใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หากขาดความระมัดระวังในการใช้ ดังนั้นผู้ผลิตควรแสดงฉลากคำเตือนที่ระบุการห้ามใช้เมื่อนั่งศีรษะมีรอยถลอกเป็นแผลหรือโรคผิวหนัง และต้องหยุดใช้เมื่อมีอาการคัน ระคายเคืองหรือมีเม็ดผื่นแดง เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเปลี่ยนสีผม

การควบคุมตามกฎหมาย

1. ซิลเวอร์ไนเตรท เป็นวัตถุที่อาจใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอางลำดับที่ 49 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เล่ม 125 ตอนพิเศษ 162 ง ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2551 โดยกำหนดให้ใช้ได้ผลิตภัณฑ์แต่งผมดำ ในปริมาณไม่เกินร้อยละ 5 โดยน้ำหนัก
2. ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2536 ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เรื่อง เกณฑ์ค่าคลาดเคลื่อนของสารสำคัญในเครื่องสำอาง ให้มีได้น้อยกว่าไม่เกินร้อยละสิบห้า หรือมากกว่าไม่เกินร้อยละสิบแปดตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ หรือที่ได้แจ้งไว้ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือที่ระบุไว้ในฉลากสำหรับเครื่องสำอางทุกชนิด แล้วแต่กรณี และการกำหนดเกณฑ์ค่าคลาดเคลื่อนนี้ไม่ลบล้างการกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้สารสำคัญ เกินอัตราสูงสุดที่ใช้ใช้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้
3. ตามประกาศคณะกรรมการเครื่องสำอาง เรื่อง ฉลากของเครื่องสำอาง ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 31 ง ลงวันที่ 17 มีนาคม 2554 กำหนดให้ฉลากของเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก อย่างน้อยต้องระบุข้อความอันจำเป็น ได้แก่ ชื่อ และชื่อทางการค้า ประเภทหรือชนิด ชื่อของสารทุกชนิดที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง วิธีใช้ ชื่อ และที่ตั้งของผู้ผลิต ปริมาณสุทธิ เลขที่แสดงครั้งที่ผลิต เดือนปีที่ผลิต เดือนปีที่หมดอายุ คำเตือนเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นต่ออนามัยของบุคคล (ถ้ามี) และเลขที่ใบรับแจ้ง

การพิจารณาเลือกใช้ผลิตภัณฑ์

ผู้ใช้ต้องอ่านฉลากและปฏิบัติตามคำเตือน และวิธีใช้ อย่างเคร่งครัด การเลือกซื้อต้องสังเกตฉลากภาษาไทยที่มี รายละเอียดครบถ้วน ไม่ใช่ติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ควรทดสอบการแพ้ก่อนใช้ ซึ่งวิธีทดสอบสามารถทำได้โดยง่าย ดังนี้

1. ทำความสะอาดบริเวณหลังใบหู หรือบริเวณ ข้อพับข้อศอกด้านใน
2. ใช้ก้านสำลีจุ่มผลิตภัณฑ์ย้อมผมที่ผสมแล้วเพียง เล็กน้อย ทาที่บริเวณดังกล่าวให้กว้างประมาณครึ่งนิ้ว
3. ทิ้งไว้ให้แห้งโดยไม่ต้องล้างออกเป็นเวลา 24 ถึง 48 ชั่วโมง หากมีอาการคันหรือผื่นแดง ไม่ควรใช้ผลิตภัณฑ์ นั้น

ห้ามใช้เมื่อหนังศีรษะมีรอยถลอกเป็นแผล หรือโรค ผิวหนัง เพื่อป้องกันมิให้สารเคมีซึมผ่านหนังศีรษะหรือ ผิวหนังใกล้เคียง ทำให้เกิดการแพ้ได้ และหยุดใช้ทันทีเมื่อ เกิดความผิดปกติเพียงเล็กน้อย เช่น แสบ ร้อน แดง คันยุบยิบ หากเกิดอาการดังกล่าวให้รีบล้างออกด้วยน้ำ ถ้าอาการยังไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์ โดยนำฉลาก ของ หรือกล่องของผลิตภัณฑ์ที่ใช้ไปด้วย เพื่อแพทย์จะได้ทราบ ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

1. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดชื่อและปริมาณของวัตถุที่อาจใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง ที่ออกตามพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 162 ง ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2551
2. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2536 เรื่อง เกณฑ์ค่าคลาดเคลื่อนของสารสำคัญในเครื่องสำอาง ออกตามพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535
3. ประกาศคณะกรรมการเครื่องสำอาง เรื่อง การแสดงคำเตือนที่ฉลากเครื่องสำอาง ตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 162 ง ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2551
4. ประกาศคณะกรรมการเครื่องสำอาง เรื่อง ฉลากของเครื่องสำอาง ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 31 ง ลงวันที่ 17 มีนาคม 2554
5. ขวาลินี อัสวเหม, ปวีณา ว่องตระกูล และคณะ. เครื่องสำอางเพื่อความงามและสุขภาพ: Cosmetics for Aesthetic and Health. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯเวชสาร. 2552.
6. ฐานความรู้เรื่องความปลอดภัยด้านสารเคมี. Silver nitrate. <http://www.chemtrack.org/HazMap-Agent-Info.asp?ID=1315>
7. เอกสารข้อมูลความปลอดภัยเคมีภัณฑ์ (MSDS): Silver nitrate. กรมควบคุมมลพิษ. <http://msds.pcd.go.th/searchName.asp?VID=763>

